

TARTU ÜLIKOOL
HUMANITAARTEADUSTE JA KUNSTIDE VALDKOND
EESTI JA ÜLDKEELETEADUSE INSTITUUT
EESTI KEELE VÕÕRKEELENA OSAKOND

Elina Vinter

Eesti keele omadussõnade tundmine Pärnu Tammsaare kooli
7. keelekümbel- ja tavaklassi õpilastel

Bakalaureusetöö

Juhendaja Raili Pool

Tartu 2017

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
1. Keelekümbluse olemus	5
1.1 Keelekümbluse põhimõtted	5
1.2 Keelekümbluse mudelid	5
2. Keelekümblus Eestis.....	7
2.1 Programmi ajalugu.....	7
2.2 Keelekümbluse mudelid Eestis.....	8
2.3 Keelekümblus Pärnu Tammsaare koolis.....	8
3. Omadussõnade tundmine ja antonüümide teadmine vene emakeelega 7. klassi õpilastel.....	10
3.1 Omadussõnad.....	10
3.2 Antonüümid	10
3.3 Testi koostamise printsiip	11
3.4 Informandid	12
3.5 Testi analüüs	13
3.6 Analüüsi kokkuvõte	26
Kokkuvõte.....	28
Kirjandus.....	31
Знание прилагательных среди учеников 7 классов Пярнуской Таммсааре школы. Резюме....	34
Lisa	36

Sissejuhatus

Käesolev bakalaureusetöö käsitleb eesti keele omadussõnade tundmist Pärnu Tammsaare kooli vene emakeelega õpilastel. Uurimuse informantideks on seitsmenda klassi õpilased, kes õpivad hilise keelekümbeluse programmi järgi, võrdlusrühmaks on tavaprogrammi järgi õppivad õpilased. Töö teema on praegusel ajal väga aktuaalne, sest seoses Pärnu koolide ümberkorraldamisega 2014/15. õppeaastast on linnas vaid 4 gümnaasiumi ja üks kutsehariduskeskus, kus kõigis on õppekeeleks eesti keel (Haridusstatistika). See tähendab, et kuigi vene emakeelega õpilastel on võimalik saada põhiharidus vene keeles, peavad nad pärast põhikooli lõpetamist õppima gümnaasiumis või kutsehariduskeskuses võrdsel tasemel eesti õpilastega. Selleks, et õppida eesti keeles, peab vene õpilastel olema väga heal tasemel eesti keel. Statistikaameti 2015. aasta andmete järgi õpib Pärnu maakonnas 4.–9. klassides 199 vene emakeelega õpilast vene õppekeelega koolis ja 127 eesti õppekeelega koolis (Statistikaamet).

Seoses Pärnu koolivõrgustiku reorganiseerimisega kannab Pärnu Vene gümnaasium 2015. aastast Pärnu Tammsaare põhikooli nime. Selles koolis on alates 2013. aastast võimalik õppida tavaklassis (vene keeles) ja kümbelusklassis (vähemalt 50% õppeainetest eesti keeles). (Tammsaare kool) Eesti keelekümbelusprogrammis õpetatakse vähemalt 50% õppeainetest eesti keeles. Metoodika võimaldab lapsel omandada eesti keelt kõrgel tasemel, kahjustamata tema emakeelt. (KKE)

Bakalaureusetöö esimeseks eesmärgiks on anda ülevaade keelekümbeluse põhimõtetest kui õppeprogrammist ning selle programmi rakendamisest Eestis. Teiseks eesmärgiks on välja selgitada, kuidas rakendatakse ja järgitakse keelekümbelusprogrammi Pärnu Tammsaare koolis. Kolmandaks eesmärgiks on võrrelda Pärnu Tammsaare kooli 7. hilise keelekümbelus- ja tavaklassi õpilaste eesti keele omadussõnade tundmist ja omadussõnadele antonüümide leidmise oskust ning selle kaudu teha järeldusi nende eestikeelse sõnavara rikkuse kohta. Kolmanda eesmärgi saavutamiseks anti 7. klasside õpilastele vastav ülesanne, kus õpilased pidid lausetest leidma omadussõnu ja kirjutama neile vastandsõna. Küsitluses osales kokku 31 õpilast, neist 11 on hilise keelekümbelusklassi õpilased.

Töös on püstitatud üks hüpotees:

- Keelekümblusklassi õpilased tunnevad paremini eesti keele omadussõnu (see tähendab, et nad oskavad leida lausest omadussõnu) ja oskavad suurema tõenäosusega tuua omadussõnale sobivat antonüümi kui tavaklassi õpilased.

Käesolevas töös on kolm peatükki, milles kaks esimest on teoreetilised ning kolmas on praktiline. Esimeses peatükis käsitletakse keelekümluse põhimõtteid. Teises peatükis vaadeldakse keelekümlusprogrammi olemust Eestis ning lähemalt Pärnu Tammsaare koolis. Kolmas peatükk sisaldab omadussõnade ja antonüümide käsitlemist ning läbi viidud uurimuse analüüsi.

1. Keelekümblyuse olemus

1.1 Keelekümblyuse põhimõtted

Keelekümblyusprogramm on õppeprogramm, kus õppeprotsessis kasutatakse kaht või rohkemat keelt. Üks nendest on õpilase kodukeel (K1) ja teiseks keeleks on sihtkeel ehk õpitav keel (K2). Keelekümblyuse üks eesmärkidest on teise keele hea lugemis-, kirjutamis-, rääkimis- ja kuulmise järgi arusaamisoskuse omandamine. (Genesee 2009: 11–14)

Oma alguse sai keelekümblyusprogramm 1965. aastal Kanadas Montrealis, kui sealsetele ingliskeelsetele õpilastele loodi võimalused ära õppida mõlemad Kanada ametlikud keeled – inglise ja prantsuse keel. Vähemalt 50% õppekavast peab olema omandatud sihtkeeles kas ühe või mitme aasta jooksul. Keelekümblyusprogrammis õpetavad õpetajad, kes valdavad sihtkeelt emakeelena või emakeelega võrdsel tasemel. Nad räägivad õpilastega ainult õpetatavas keeles ehk K2-s, sest see aitab õpilasel omandada igapäevaseks suhtlemiseks vajalikku sõnavara. Õpetajad kasutavad erinevaid viise, et õpilane paremini keelt omandaks. Näiteks kasutatakse žestikuleerimist, korrektseid ja ümber sõnastatud lauseid; õpilaste ebatäpsusi ja lõpetamata sõnastusi täiendavad õpetajad õigete ja täpsete ütlustega. Igapäevaselt intuiitiivselt toimub rutiinsete asjade tegemisel tähtsa sõnavara kordamine. Õpetaja roll on programmis väga oluline. Nad läbivad erialase koolituse, et osata kohandada oma keelekasutust võõrkeeles õppivatele lastele. (Genesee 2009: 11–14)

1.2 Keelekümblyuse mudelid

Keelekümblyus koosneb kolmest eri mudelist: varane, keskmine ja hiline keelekümblyus.

Varast keelekümblyust alustatakse lasteaias või esimeses klassis. Varases keelekümblyusprogrammis toimub kogu õppeprotsess kuni kolmanda või neljanda klassini ainult teises keeles. Järgmistes klassides hakatakse õpilaste emakeeles õpetama mõningaid õppeaineid, eelkõige matemaatikat ja loodusõpetust. Viiendas või kuuendas klassis õpetatakse 50% õppeainetest emakeeles (K1) ja 50% võõrkeeles (K2). Õpetajad ei tõlgi mitte kunagi võõrkeelset informatsiooni õpilaste emakeelde. Kui õpetajad tõlgiksid

informatsiooni õpilaste emakeelde (K1-sse), hakkaksid õpilased lootma õppeprotsessis tõlke peale ja ei keskenduks sihtkeelele (K2-le). (Genesee 2009: 15–17)

Keskmise keelekümbelse programmi alusel õpivad õpilased alates lasteaiast kuni neljanda-viienda klassini K1-s. Sel etapil saavad õpilased 30–60-minutilist otsest õpetust päevas K2-s. Alates neljandast (viieandast) klassist hakatakse õpetama õppeaineid 60% ulatuses K2-s. Keskkoolis toimub õppetöö mõlemas keeles, proportsioonid on eri koolides erinevad. (Genesee 2009: 15–17)

Hilise keelekümbelse programmiga alustatakse tavaliselt keskkooli esimesel aastal ehk 7. klassist, kui õpilased on 12-aastased (Genesee 2009: 15–17). Kanada on jagatud 10 provintsi ja 3 territooriumiks, kus juhitakse iga provintsi ja ala eraldi, seega haridussüsteemid veidi erinevad üksteisest. Kanadas on 12-aastane koolisüsteem, erandiks on Quebeci provintsi, kus on 11-aastane koolisüsteem. (Canadian education system) Õpilastel on hilise keelekümbelse alguseks juba olemas võõrkeele õppimise kogemus alates 1. klassist. Kõiki aineid hakatakse õpetama võõrkeeles. (Genesee 2009: 15–17)

Ei ole veel tõendeid, et õpilaste emakeel oleks läinud nõrgemaks keelekümbelse programmi tõttu. Lugemis-, kirjutamis- ja kuulamisoskus jääb samaks nagu emakeeles õppivatel õpilastel. Hilise keelekümbelse õpilaste üldainete tulemused ei ole halvemaks läinud vaatamata sellele, et õppetöö toimus võõrkeeles. Uurimuste tulemused näitavad, et hilise keelekümbelse resultatiivsus sõltub iga õpilase individuaalsetest võimetest. (Genesee 2009: 22)

2. Keelekümblus Eestis

Käesolev peatükk räägib keelekümblusprogrammide tekkimisest Eestis koos eesmärkidega, mis on kohandatud Eestile, Eesti keelekümbluse mudelitest ning millise põhimõttega rakendatakse keelekümblust Pärnu ainukeses vene õppekeele koolis – Pärnu Tammsaare koolis.

2.1 Programmi ajalugu

Venekeelne kogukond on kõige suurem immigrantide rühm Eestis, kelle integreerimisega on tegeldud Eesti iseseisvumisest alates (Rannut 2005: 7). Kui Eesti riik kuulutas välja taasiseseisvuse, hakati ühtlustama eesti ja vene õppekeele koolide õppekavasid. Vene õppekeele koolides suurenes eesti keele tundide arv, kuid oodatud eesti keele oskust õpilased ei saavutanud. Vene koolide lõpetajate eesti keele oskus ei olnud piisav tööturul konkureerimiseks. (Keelekümblusprogramm) Keelekümblust tutvustasid 1992. aastal Ülle Rannut, Mart Rannut, Silvi Vare, aga alles hiljem jõuti edaspidiste ideede rakendamiseni (LAK). 1998. aastal moodustati 11-liikmeline töörühm, et selgitada välja, kas keelekümbluse strateegia on sobilik Eestis vene elanike jaoks. 1999. aastal käis üheksa Eesti keelekümblusprogrammi esindajat Kanadas, et tutvuda sealse keelekümbluse töö ja õppekavadega. Saadud kogemustega töötati kümne kuu jooksul välja Eesti oludele sobiv keelekümblusprogrammi rakendamise raamkava. (Keelekümblusprogramm)

1. septembril 2000. aastal avati viis varase täieliku keelekümbluse klassi, kokku 137 õpilast, neljas vene õppekeele koolis. 2. oktoobril 2000. aastal avati Tallinnas Eesti keelekümbluskeskus, mille loomine pidi aitama kakskeelset haridust ellu viia. Kolm aastat hiljem lõi keelekümbluskeskus hiliskeelekümblusprogrammi ja laiendas varase ja hilise keelekümbluse programme. (Mehisto, Genesee 2015: 59–60) Eestis rakendatakse keelekümblust enamasti vene õppekeele koolides ja lasteaedades, kus sihtkeeleks on eesti keel. Keelekümblusprogrammiga on 2016/2017. õppeaasta alguseks liitunud 100 asutust, neist 63 lasteaeda ja 37 kooli. (Aastaraamat 2016: 13)

Eesti keelekümblusprogrammi peamine üldeesmärk on arendada õpilasel välja eesti keele kõrge funktsionaalne oskus, mis koosneb lugemisest, kirjutamisest, rääkimisest ja kuulamisest. Samuti arendatakse õpilasel eakohast emakeele oskust. Õpilasel säilib oma rahvuslik identiteet, kuid lisaks õpib ta juurde teise kultuuri tausta ja oskab suhtuda teise kultuuri lugupidamisega. Programmi peaeesmärgiks on, et õpilased suudaksid jätkata õpinguid nii eesti kui ka vene keeles. (Integratsiooni SA)

2.2 Keelekümbluse mudelid Eestis

Eesti keelekümblusprogrammi eeskujuks on Kanada keeleõppe mudel, mis on kohandatud vastavalt Eesti oludele (Aastaraamat 2000–2001: 10). Kanada mudel on mõeldud inglise emakeelega õppijatele, et nad oskaksid ka teist Kanada riigikeelt (prantsuse keelt). Eesti mudel on mõeldud vähemusrahvale, see tähendab vene emakeelega õppijatele, et nad saaksid omandada riigikeelt. Eesti keelekümblusprogramm on ühest küljest rikastav (eesti keel ja kultuur) ja teisest küljest säilitav (vene keel ja kultuur). (Sau-Ek jt 2011: 8)

Eestis on kasutusel kaks keelekümblusmudelit: varane ja hiline. Varases keelekümbluses on omakorda kaks programmi, ühega võib liituda alates lasteaiaast kahel/kolmel viimasel aastal, teisega alates 1. klassist. Lasteaegades rakendatakse kas täielikku või osalist keelekümblust ning koolides on ainult täielik varane keelekümblus. Koolis toimub õpe valdavalt eesti keeles ja vene keele kui emakeele õppega alustatakse teise klassi teisest poolaastast. Järgjärele suurendatakse vene keele osatähtsust õppekeelena. 6. klassist on 44% õppeainetest vene keeles ja sama palju on eesti keeles ning 12% moodustab võõrkeele õpe. Hilise keelekümbluse puhul on võimalik liituda 6. klassist (mõned koolid alustavad 5. klassist). Eesti keeles õpitavaid aineid on vähemalt 60% õppekava mahust. (Keelekümblusprogramm)

2.3 Keelekümblus Pärnu Tammsaare koolis

Pärnu Vene gümnaasium liitus keelekümblusprogrammiga 2013. aastal. Keelekümblust Pärnu vene õppekeele koolis toetab kohalik linnavalitsus. Pärnu Tammsaare kooli nimi hakkas kehtima alates 2015. aastast, kui seoses Pärnu koolide reorganiseerimisega suleti

venekeelne gümnaasium ja kool pidi muutma oma nime, kuna see ei tegutsenud enam gümnaasiumina, vaid jäi põhikooliks. Tammsaare kooli visioon programmist seisneb selles, et „Keelekümblusprogrammi lõpetajad tulevad hästi toime Eesti ühiskonnas, säilitades oma rahvusliku identiteedi. Mitmekeelsus on paljukultuurilises maailmas toimetuleku võti”. (Tammsaare kool)

Varase keelekümblusega alustatakse 1. klassis ning kõiki aineid õpetatakse sihtkeeles ehk eesti keeles. Teise klassi teisel poolaastal hakatakse õppima vene keelt kui emakeelt. Neljandast klassist suurendatakse vene keeles õpitavaid aineid. Alates viiendast klassist on eesti ja vene keeles õpetatavate ainete maht võrdne ehk mõlemas keeles on 44% õppekava mahust. Varasesse keelekümblusklassi ei võeta õpilasi, kes lasteaias käisid tasandusklassis. (Tammsaare kool)

Hilise keelekümblusega alustatakse Tammsaare koolis 5. klassist ja eesti keeles õpetatavaid aineid on sel etapil 25% tundide mahust. Kuuendas klassis suureneb sihtkeeles õpetatavate ainete maht ühe aine võrra (inimeseõpetus on 6. klassist eesti keeles). Kokku on 6. klassis 33% ainete mahust eesti keeles. Seitsmendas ja kaheksandas klassis tõuseb eesti keeles õpitavate ainete osakaal 76% õppekavast. See tähendab, et sel etapil õpivad õpilased kõiki aineid sihtkeeles peale ema- ja võõrkeele. (Tammsaare kool) Kooli leheküljel on olemas link, kus on näidatud tunnijaotusplaan hilises keelekümbluses. 7. klassis on nädalakoormus 30 tundi, neist 16 tundi õpetatakse eesti keeles, mis on ainult 53% õppekava mahust. 8. klassis on nädalakoormus 32 tundi, neist 19 tundi õpetatakse eesti keeles, mis on ainult 59% õppekava mahust. 9. klassis on nädalakoormus ka 32 tundi, neist 17 tundi õpetatakse eesti keeles, mis on 53% õppekava mahust. (Tunnijaotusplaan) Samas keelekümblusõppe korralduses on kooli leheküljel kirjas, et 9. klassis on tagatud 60% tundide arvust eestikeelset õpet. Kooli kodulehel öeldakse, et „Hilisesse keelekümblusklassi ei soovitata minna õpilastel, kelle 4. klassi eesti keele kolme veerandi hinne oli „3“ (Tammsaare kool). Öeldust ei selgu, millise õppeaine hinnet on silmas peetud, kuid võib eeldada, et siin mõeldakse eesti keele hinnet.

3. Omadussõnade tundmine ja antonüümide teadmine vene emakeelega 7. klassi õpilastel

Käesolev peatükk käsitleb bakalaureusetöö autori poolt läbi viidud uurimust. Uurimuse eesmärk oli välja selgitada, kuidas vene emakeelega õpilased mõistavad eesti keele omadussõnu, kas nad oskavad leida omadussõnu lausest ja kirjutada sobivad antonüümid.

3.1 Omadussõnad

Omadussõnad väljendavad asjade, olendite või nähtuste omadusi ja seisundit, vastates algvormis küsimusele missugune?, näiteks *ilus*, *tavaline*, *kivine*, *kartlik*. Omadussõnad muutuvad tavaliselt käändes, arvus ja võrdlusastmes, lauses võivad nad esineda ühilduva täiendina või öeldistäitena, näiteks *See koer on **kuri***. (EKK 2007: 177) Osa omadussõnu on muutumatud võrdlusastmes, käände- ja arvukategooria suhtes. Omadussõnu, millel puudub võime käänduda ja ühilduda oma põhisõnaga, samuti puuduvad võrdlusvormid, nimetatakse vaegomadussõnadeks. Näiteks *romaani (keeled)*, *katoliku (kirik)*, *roostekarva (sein)*, *isevärki (mõte)*, *intelligent (inimestest)*, *mäda (õunal)*, *valmis (töö)*, *lokkis (juuksed)*. (EKG 1995: 21)

3.2 Antonüümid

Antonüümid ehk vastandsõnad on sõnad, mis on ühe tähendusliku tunnusjoone poolest vastandlikud sõnad ja nende üks tähendussisu langeb kokku. Näiteks sõnad *soe* ja *jahe* väljendavad mõlemad temperatuuri ja tähistavad selle vastandlikke väärtusi. Eesti keeles on võimalik vastandust väljendada tüvedega: *ilus* ja *kole*, *õige* ja *vale*; liidetega: *meeldiv* ja *ebameeldiv*, *ametlik* ja *mitteametlik* ning muutevormidega: *õnnelik* ja *õnnetu*, *keedetud* ja *keetmata*. *Eba-* ja *mitte-* prefiksit ei saa kasutada iga antonüümi moodustajana. Eesliitel *eba-* on peale eitava tähenduse on ka pseudotähendus, näiteks *usk* ja *ebausk*. Ka prefiks *mitte-* ei sobi tihti sõnale liitmiseks, kuna parem on moodustada antonüümi teiste vahenditega, näiteks *mitteemakeelne* → *võõrkeelne*; *mittekortsuv* → *kortsumatu*; *mitteilmumine* → *ilmumata jätmine*. Erinevate tüvedega antonüümid on järsemad ja

tugevamad kui osisega *eba-* ja *mitte-*. Näiteks *kaine* ja *purjus* (*ebakaine*), *puhas* ja *must* (*mittepuhas*). Universaalsem eitava antonüümi liide on *-tu*, näiteks *tavaline* ja *tavatu*, *õnnelik* ja *õnnetu*, *andekas* ja *andetu*. Tihti võib sõnal olla mitu vastandit väljendavad tähendust, näiteks sõna *paks*: a) *paks* ja *õhuke* jope, b) *paks* ja *sale* naine, c) *paks* ja *vedel* supp. (EKK 2007: 636–640)

3.3 Testi koostamise printsiip

Käesoleva bakalaureusetöö üheks eesmärgiks on välja selgitada, kuidas Pärnu Tammsaare kooli 7. klasside vene emakeelega õpilased tunnevad eesti keele omadussõnu ja oskavad kirjutada omadussõnadele sobivaid antonüüme, ning selle kaudu teha järeldusi nende eestikeelse sõnavara rikkuse kohta. „Eesti keele käsiraamatus” selgitatakse sõnavara terminit järgmiselt: „Sõnavara on kõik mingisse keelde või allkeelde või ühe isiku keeletarvitusse kuuluvad sõnad ja sõnade püsiühendid kokku“ (EKK 2007: 591). Karl Pajusalu väidab, et rikas sõnavara on seotud hea keeleoskusega (Pajusalu 2014). Testilauseteks on valitud autentsest keelekasutusest pärit laused, mis kajastaksid võimalikult loomulikku eesti keele kasutust. Selleks on otsitud sobivate omadussõnadega lauseid internetiallikatest, sisestades www.google.ee otsingusse teatud omadussõna. Laused on valitud omadussõnade järgi, omadussõnad on valitud lähtudes printsiibist, et need peaksid olema informantidele võimalikult arusaadavad, eesti keeles tavalised omadussõnad. Valitud on nii, et ükski omadussõna lauses ei korduks. Arvestatud on seda, et omadussõnale oleks võimalik leida antonüüm ja et ka antonüüm oleks õpilastele nende keeleoskustaset arvestades tuttav. Lauses on omadussõnu erinevates käändevormides, kuna ka tegelikult keelekasutuses esinevad sõnad erinevates vormides ning õppijad peavad neid mõistma ja kasutama. Testis on seitse lauset, nendest kuus sisaldavad rohkem kui ühte omadussõna. Seitsmes lauses on kokku 16 omadussõna, neist kolm omadussõna: *mitmekülgne*, *kvaliteetne* ja *naiselik* võisid käesoleva töö autori hinnangul olla õpilastele muudest testisõnadest võõramad, kuid need omadussõnad esinesid lauses koos teiste omadussõnadega. Ülejäänud 13 sõna: *aktiivne*, *raske*, *positiivne*, *ebameeldiv*, *ilus*, *valge*, *rahulik*, *meeldiv*, *lihtne*, *odav*, *kole*, *kuri* ja *halb* on autori arvates õpilastele tuttavad sõnad.

Mõned testisõnad moodustavad tüüpilisi antonüümide paare, näiteks *raske – lihtne*, *ebameeldiv – meeldiv*, *ilus – kole*.

3.4 Informandid

Uurimuse läbiviimiseks on valitud Pärnu Tammsaare kooli 7. klasside õpilased. Eesmärk on analüüsida omadussõnade tundmist ning selle kaudu teha järeldusi eestikeelse sõnavara rikkuse kohta keelekümbelklassi õpilastel, kasutades selleks omadussõnadele vastandsõna leidmise ülesannet. Keelekümbelklassi õpilased alustasid hilises keelekümbeluses õppimist 5. klassist ehk nad olid materjali kogumise hetkeks õppinud juba 2,5 aastat vähemalt 50% õppeainetest eesti keeles. 7. klassi nädalakoormus on 30 tundi, kusjuures 16 tundi õppetööst toimub eesti keeles ja 14 tundi vene keeles. Võrdlusrühmaks on võetud paralleelklass (käesolevas töös nimetatakse seda tavaklassiks), kus õppetöö toimub vene keeles, eesti keeles õpetatavateks aineteks on eesti keel (4 tundi nädalas) ja muusika (1 tund nädalas). Kokku osales uurimuses 31 õpilast, neist 11 on kümbelklassi (7K klassi) õpilased ja 20 tavaklassi (7A klassi) õpilased. 7K klassis on 5 tüdrukut ja 6 poissi, 7A klassis on 9 tüdrukut ja 11 poissi.

Uurimuse informantidelt küsiti ka mõningaid taustaandmeid nende eesti keele ja muude võõrkeelte oskuse ning eesti keele kasutussfääride kohta. Küsimusele „Kas õpid eesti keelt kuskil peale kooli eesti keele tundide?“ vastas 7K klassis jaatavalt 2 õpilast ehk 18% klassi õpilastest. 7A klassis vastas samale küsimusele jaatavalt 8 õpilast ehk 40% klassi õpilastest.

Kõigi küsitletute (nii tava- kui ka keelekümbelklassi õpilaste) kodus kasutatavaks keeleks on vene keel. 7K klassis kasutab üks õpilane kodus pereliikmetega suheldes vene, eesti ja inglise keelt. 7A klassis kasutab üks õpilane kodus pereliikmetega suheldes ka eesti ja soome keelt; üks õpilane ka eesti ja poola keelt; üks õpilane ka saksa keelt; 3 õpilast kasutavad kodus pereliikmetega suheldes ka eesti keelt; üks kasutab eesti ja inglise keelt.

Väljaspool kooli kasutavad õpilased eesti keelt poes, trennis, arvutimänge mängides, sõpradega suheldes, mõned ka kodus.

Testile vastamine võttis õpilastel aega umbes 15 minutit. Testi viisid läbi informantide õpetajad. Keelekümblusklassis toimus test eesti keele tunni ajal, tavaklass oli jagatud kaheks rühmaks, ühe rühmaga toimus test eesti keele tunnis, teine rühm täitis testi inglise keele tunnis. Töö autor oli testi läbi viimise ajal klassis (kõigi kolme rühma puhul) ning vaatas kõike pealt. Keelekümblusklassis andis õpetaja ühe korra õpilastele vihje, kuid ülejäänud juhtudel tegid õpilased ülesande iseseisvalt. Tavaklassis tegid õpilased kogu ülesande iseseisvalt ilma vihjeteta. Keelekümblusklassis seletas eesti keele õpetaja õpilastele enne vastama asumist, mis on omadussõna ja mis küsimustele see vastab. Tavaklassis öeldi samuti õpilastele, mis on omadussõna ja et see vastab küsimusele *milline?*. Keelekümblusklassis ei suhtunud ülesandesse tõsiselt üks õpilane, kuna vastas ainult taustaandmete küsimustele ja ülesande 7. lausele, seal oli ta alla jooninud mõlemad omadussõnad ja kirjutanud neile vastandsõnad. Tavaklassis ei suhtunud ülesandesse tõsiselt kaheksa õpilast. Neil kõigil oli täidetud taustaandmete informatsioon. Neljal õpilasel oli testi osa täiesti tegemata, kolmel õpilased olid alla joonitud mõningad omadussõnad ja neile toodud antonüümid ning ühel õpilasel oli suurem osa omadussõnadest alla joonitud, kuid polnud kirjutatud vastandsõnu, võimalik, et õpilane ei saanud aru, et alla joonimine on ainult pool ülesande töökäsust. Samas oli ülesande töökäsus toodud näide, kuidas peab tegema (test tervikuna on ära toodud bakalaureusetöö lisas).

3.5 Testi analüüs

Käesolevas uurimuses on kasutatud kvantitatiivset uurimismeetodit. Test koosneb seitsmest lausest, igast lausest oli vaja leida omadussõnad ja kirjutada leitud omadussõnale vastandtäheendusega sõna ehk antonüüm. Antonüümi võis kirjutada algvormis, see ei pidanud olema samas käändes, kuid mõned õpilased kirjutasid sobivates käänetes vastandsõnu. Vastuseid analüüsides paneb käesoleva töö autor kõik sõnad algvormi. Järgnevalt esitatakse materjal lausete kaupa ning kui lauses on mitu omadussõna, siis käsitletakse iga omadussõna kohta käivaid vastuseid eraldi. Õpilastele antud lausetes ei olnud omadussõnu esile tõstetud, kuna testi üks eesmärk oli välja selgitada, kas nad oskavad

lausest omadussõnu üles leida. Analüüsisosas on lausetes sisalduvad omadussõnad selguse mõttes kursiivkirja ja alajoonega muust lausest eraldatud. Mõnel omadussõnal oli pakutud palju antonüüme, seega on tehtud väikesed tabelid. Tabelites esitatud õigete vastuste variandid on kursiivis, et saaks neid eristada muudest pakutud sõnadest. Iga pakutud sõna kõrval on number, mis tähendab, kui palju õpilasi on toonud antonüümiks selle sõna. Analüüsis ei tooda välja teistesse sõnaliikidesse kuuluvaid sõnu (näiteks nimisõnad, arvsõnad), mis olid õpilaste vastustes alla joonitud, kuna see ei ole käesoleva uurimuse jaoks vajalik.

Mõnede sõnade puhul tuleb esile kollokatsioon. „Eesti keele käsiraamatus” selgitatakse kollokatsiooni olemust järgmiste sõnadega: „Kollokatsioon on sõna tähendusest sõltuv kalduvus esineda koos kindlate teiste sõnadega” (EKK 2007: 661). Vaatamata sellele, et mõni õpilaste vastustes kirja pandud antonüüm ei sobi lause konteksti, on selle testi juures peetud õigeks kõiki vastuseid, mis sobivad lauses sisalduva omadussõna antonüümideks, olenemata sellest, kas antonüüm on kollokatsiooniseose mõttes just lausesse parim valik.

Juhul, kui omadussõna oli alla joonitud, kuid ei olnud pakutud vastavale sõnale antonüümi, loetakse see vastus puudulikuks ehk tehtud on ainult üks osa ülesandest, kuna töökäsk oli leida omadussõna ja kirjutada sellele sobiv antonüüm. Kui õpilane on tõmmanud omadussõnale joone alla, näitab see, et ta tunneb sõnaliike (tunneb lauses ära omadussõna) ja tõenäoliselt ka alla joonitud omadussõna tähendust, kuid ei oska kirjutada vastavat antonüümi. Võimalik, et vastaja ei tea sel juhul omadussõna antonüümi sõnavara piiratuse tõttu või lihtsalt ülesande täitmise hetkel ei meenunud sobilik sõna. Iga lause analüüsi lõpus tuuakse välja õigete vastuste protsendid ning nende protsentide arvutamisel on võetud arvesse ainult ülesande töökäsku arvestades täiesti õiged vastused ehk need, mille puhul omadussõna oli lausest leitud ning sellele oli kirjutatud sobilik antonüüm. Antonüümide sobilikkust kontrolliti Asta Õimu antonüümisõnastikust (Õim 1995, Antonüümisõnastik 1)

1. Nii suve- kui ka talvehooajal pakub Tartumaa puhkajatele mitmekülgseid võimalusi aktiivseks puhkuseks.

7K klassis ei teinud ülesannet ära kaks õpilast ehk 18% klassi õpilastest, nendest üks tõmbas joone alla omadussõnale *aktiivne*, kuid ei pakkunud antonüümi. 7A klassis ei teinud ülesannet ära kaksteist õpilast ehk 60% klassi õpilastest, nendest kolm õpilast tõmbasid joone alla omadussõnale *aktiivne*, kuid ei kirjutanud antonüümi.

Mitmekülgne

Omadussõnale *mitmekülgne* ei pakkunud ükski õpilane mitte kummastki klassist õiget vastandtäheendusega sõna. 7K klassis oli ainukeseks pakutud variandiks *samasugune*, kuid see ei sobi antud sõna antonüümiks. 7A klassis ei pakkunud keegi ühtegi varianti.

Sobivateks variantideks oleks olnud: *ühekülgne*, *piiratud* (Antonüümisõnastik 1). Sõna *mitmekülgne* ei ole ilmselt õpilastele tuttav. Töö autor oletab, et ka vene keeles ei pruugi õpilased kasutada sõna *mitmekülgne* ehk *разносторонний*. 7. klassi õpilaste vanuse jaoks osutus see sõna haruldaseks ja seetõttu tundmatuks.

Aktiivne

Omadussõnale *aktiivne* on 7K klassist pakkunud õiget antonüümi *mitteaktiivne* ainult üks õpilane ehk 9% klassi õpilastest. 7K klassi viis õpilast ehk 45% on pakkunud vastuseks *laisk*. Omadussõna *laisk* võib pidada õigeks vastuseks, sest *laisk* tähendab passiivsust ja venekeelses interneti antonüümisõnastikus on *laisk* üks antonüümidest *aktiivne*-sõnale, *активный – ленивый* (Antonüümisõnastik 2). 7A klassist on kahel õpilasel vastusevariandiks *mitteaktiivne* ja ühel *passiivne*, kokku on kolm õiget vastust ehk 15%. Oli pakutud ka teisi vastuste variante, kuid need ei sobi antud sõna antonüümideks. *Passiivne* oli ootuspäraseim vastus, *aktiivsusetu* oleks olnud ka õige (Antonüümisõnastik 1), kuid keegi ei pakkunud seda sõna, võimalik, et õpilastele on see võõras. Järgmises tabelis on

toodud välja kõik pakutud antonüümid omadussõnale *aktiivne*, õiged vastused on kursiivis, sõna kõrval olev number näitab, mitu õpilast on pakkunud selle variandi.

7K	7A
<i>mitteaktiivne – 1</i>	<i>mitteaktiivne – 2</i>
<i>laisk – 5</i>	<i>passiivne – 1</i>
ebaaktiivne – 3	ebaaktiivne – 2
	negatiivne – 1
	paha – 1

Ebaaktiivne-sõna on pakkunud kahest klassist viis õpilast. Eesti keele omadussõnadel on vaid üks eesliide *eba-*. Omadussõnale liitudes väljendab *eba-* eitust. *Eba-* eeldab, et omadussõna väljendab normaalolukorda, seega ei saa igale sõnale liituda *eba*-prefiks. (EKK 2007: 416) On näha, et õpilased on järginud loogikat, et kui panna sõna eitusvormi *eba*-liite abil, siis saab moodustada omadussõnale sobiva antonüümi.

Esimese lause kokkuvõttes on keelekümblusklassi õpilased saanud paremini hakkama kui tavaklassi õpilased. Õigete vastuste protsent: 7K 54% > 7A 15%.

2. Mõnikord on raske positiivseks jääda, kui keegi teine pingutab selle nimel, et võimalikult ebameeldiv olla.

7K klassis ei osanud leida lausest ühtegi omadussõna üks õpilane ehk 9%. 7A klassis ei osanud leida lausest ühtegi omadussõna üheksa õpilast ehk 45% klassi õpilastest.

Raske

Omadussõnale *raske* on 7K klassist pakkunud sobivat antonüümi *kerge* kuus õpilast ehk 54% klassi õpilastest ja üks õpilane on tõmmanud joone alla, näidates, et teab, et see on omadussõna, kuid ei osanud kirjutada vastandsõna. *Kerge* oli kümblyklassi õpilaste poolt pakutud ainuke vastusevariant. 7A klassist oli viiel õpilasel ehk 25% vastusevariandiks *lihtne* ja kolmel õpilasel ehk 15% oli vastusevariandiks *kerge*. Sõnale *raske* antonüüme pakkudes on paremini saanud hakkama 7K klass, kus oli õigeid vastuseid antud 54%, 7A klassil on 40% õigeid vastuseid. Kummaski klassis valesid vastuseid ei pakutud. Õigeks vastuseks oleks „Antonüümisõnastiku“ järgi võinud veel pidada sõna *mitteraske* (Antonüümisõnastik 1), kuid õpilased ei pakkunud seda sõna.

Positiivne

Omadussõnale *positiivne* on 7K klassist pakkunud viis õpilast ehk 45% klassi õpilastest õiget antonüümi *negatiivne*. Lisaks oli ühe õpilase töös välja toodud ka sõna *ebapositiivne*, kuid seda ei ole õigeks peetud, kuna „Antonüümisõnastik“ seda välja ei paku. *Ebapositiivne* puhul on vastaja ilmselt järginud eitusvormi loogikat, kuid *eba*-liide ei sobi sõnale *positiivne* liitmiseks. Eespool (*ebaaktiivne* kirjeldamisel) on mainitud, mille järgi töötab *eba*-liite printsiip. Üks õpilane on tõmmanud *positiivne*-sõnale joone alla, näidates, et teab, et see on omadussõna, kuid ei kirjutanud antonüümi. 7A klassi õpilased ei pakkunud ühtegi vastusevarianti ja üks õpilane tõmbas sõnale joone alla, kuid ei kirjutanud antonüümi. *Positiivne* on üsna kasutatav adjektiiv nii eesti kui ka vene keeles ja vene keeles kõlab sõna *позитивный* üsna sarnaselt eesti keele sõnaga. Võimalik, et õpilased ei märganud, et see on ka omadussõna või jätsid märkimata, sest ei osanud kirjutada vastavat antonüümi.

Ebameeldiv

Omadussõnale *ebameeldiv* on 7K klassist pakkunud antonüümiks õiget sõna *meeldiv* neli õpilast ehk 36% klassi õpilastest ja üks õpilane tõmbas sõnale joone alla, näidates, et tunneb

seda omadussõna. 7A klassis oli antonüüm *meeldiv* kirjutatud ainult neljal õpilasel ehk 30%-l ja kolm õpilast tõmbasid sõnale joone alla, kuid ei kirjutanud vastandsõna. Muid ja valesid vastuseid ei olnud pakutud kummaski klassis.

Ülesande neljandas lauses oli kirjutatud sõna *ebameeldiv*, mis oleks võinud olla õpilastele vihjeks, kuid suurem osa õpilastest ei märganud seda.

Teise lause kokkuvõttes on keelekümblusklassi õpilased kolme omadussõna leidmisel ja neile vastandsõna kirjutamisel paremini hakkama saanud kui tavaklassi õpilased. Klasside keskmine on: 7K 45% > 7A 23%.

3. Ago leidis kord tänavalt ilusa valge noa.

7K klassis ei teinud ülesannet ära kaks õpilast ehk 18%, neist üks õpilane tõmbas sõnale *ilus* joone alla, kuid ei kirjutanud antonüümi. 7A klassis ei teinud ülesannet ära kaheksa õpilast ehk 40%, neist kaks õpilast tõmbasid sõnale *ilus* ja üks õpilane sõnale *valge* joone alla, kuid ei kirjutanud antonüüme.

Ilus

Omadussõnale *ilus* on pakkunud 7K klassist õiget antonüümi *kole* neli õpilast ehk 36% ja kaks õpilast tõmbasid joone alla, näidates, et teavad, et *ilus* on omadussõna, kuid ei osanud kirjutada vastandsõna. 7K klassi õpilased on kirjutanud ka selliseid sõnu nagu *paha*, *mitte ilus* ja *ebailus*, kuid need sõnad siin vastandtähendusega sõnadeks ei sobi. Sõna *mitte ilus* ja *ebailus* ei ole õigeks peetud, kuna „Antonüümisõnastik” seda välja ei paku, kuid eesliited *eba-* ja *mitte-* viitavad sõna negatiivsele tähendusele. Reeglite järgi on see õige suund. See näitab seda, et õpilased teavad võimalikke vastandsõna moodustamise viise, kuid omadussõna *ilus* jaoks need eesliited ei sobi. (EKK 2007: 416) 7A klassis on samuti õige variant *kole* kolmel õpilasel ehk 15%. Üks õpilane on kirjutanud antonüümiks *halb* ja *mitte ilus*, kuid need ei sobi *ilusa* vastandsõnadeks. Kaks õpilast tõmbasid *ilus*-sõnale joone alla, kuid ei pakkunud vastandsõna.

Õigeks antonüümiks oleks ka sõna *inetu* (Antonüümisõnastik 1), kuid seda ei pakkunud mitte keegi. Võimalik, et õpilastele on harjumuspärasem sõna *kole*. Ülesande kuuendas lauses esines adjektiiv *kole*, see oleks võinud olla vihjeks, kui õpilased oleksid osanud seoseid luua. Sõnale *ilus* antonüüme pakkudes on paremini saanud hakkama 7K klass 45%, 7A klassil on 20% õigeid vastuseid.

Valge

Omadussõnale *valge* on pakkunud 7K klassis kolm õpilast ehk 27% klassi õpilastest vastuse variandiks *must*, mis on õige vastus, neist ühel õpilasel oli pakutud kaks vastandsõna: *must* ja *ebavalge*. Õpilane tahtis anda *valge*-sõnale *eba*-eesliitega negatiivset tähendust. Kui võrrelda vene keelega, siis ka siin ei oleks õige kasutada eesliidet *he* omadussõna *valge* jaoks. 7A klassis on pakkunud sama varianti, *must*, üheksa õpilast ehk 45% klassi õpilastest ja üks õpilane tõmbas sõnale joone alla, kuid ei kirjutanud vastandsõna. *Valge*-sõnale antonüüme pakkudes on saanud paremini hakkama 7A klass, kellel on 45% õigeid vastuseid, samas 7K klassil on 27% õigeid vastuseid. Valesid vastuseid ei ole 7A klassis pakutud. Vastandsõna *pime* oleks ka õige vastus, kuid lause kontekstist tuleb selgelt välja, et *valge* kannab värvi tähendust, seega õpilastel ilmselt ei tekkinud mõtet kirjutada *pime*-sõna vastuseks. Töö autor oletab, et inimesed kasutavad tihedamini *valge-must* antonüümipaari kui *valge-pime*.

Kolmanda lause kokkuvõttes on keelekümbelusklassi õpilased saanud paremini hakkama kui tavaklassi õpilased: 7K 36% > 7A 32,5%.

4. Beagle'id (koera nimetus/tõug) on rahulikud ja meeldivad loomad, kellega on lihtne koos elada.

7K klassis ei teinud ülesannet ära neli õpilast ehk 36% klassi õpilastest, neis kaks õpilast tõmbasid *rahulik*-sõnale joone alla, kuid ei kirjutanud antonüümi. 7A klassis ei teinud

ülesannet ära kaksteist õpilast ehk 60% klassi õpilastest, neist kaks õpilast tõmbasid joone alla kahele omadussõnale: *rahulik* ja *lihtne* ja üks õpilane omadussõnale *rahulik*.

Rahulik

Omadussõnale *rahulik* on pakkunud 7K klassis üks õpilane ehk 9% klassi õpilastest õige antonüümi *rahutu* ja kaks õpilast tõmbasid joone alla. 7A klassis on pakutud antonüüme *rahumatu*, *ebarahulik*, *kuri*. *Rahumatu* puhul on õpilane lisanud *matu*-liite. *tu*- ja *matu*-liited märgivad asja puudumist või sündmuse võimatust. *tu*-liitega tuletatakse nimisõnu ja omadussõnu, *matu*-liitega tegusõnu. (Kasik 2015: 332, 364–365) Õpilane on mõelnud õigesti, kuid arvatavasti on liited segamini ajanud ja liitis sõnale *rahulik* *matu*-liite, mis reeglite järgi liitub verbile (nt *rahul olema* – *rahulolematu*). *Ebarahulik*-sõna puhul on õpilane järginud *eba*-liite eitavat tähendust. Eespool on kirjutatud, et *eba*-eesliide ei sobi igale omadussõnale.

Rahulik-sõnale õige antonüümi leidmisega on saanud hakkama ainult üks keelekümblusklassi õpilane. Järgmises tabelis on toodud välja kõik pakutud antonüümid omadussõnale *rahulik*, õige vastus on kursiivis, sõna kõrval olev number tähendab, mitu õpilast on pakkunud selle variandi.

7K	7A
<i>rahutu</i> – 1	<i>rahumatu</i> – 1
kiuslik – 1	<i>ebarahulik</i> – 1
<i>ebarahulik</i> – 1	<i>kuri</i> – 3
<i>rahumatu</i> – 2	

Meeldiv

Omadussõnale *meeldiv* on pakkunud 7K klassis ainult üks õpilane antonüümiks mingisugusegi vastusevariandi, *vihkuv*, kuid see ei ole õige, kuna sellist sõna ei ole olemas. *Vihkuv*-sõna puhul on õpilane valinud õige suuna, ta saab ilmselt aru omadussõna *meeldiv* tähendusest, sest antonüümi on ta moodustanud negatiivse tähendusega verbi *vihkama* baasil, üks täht on valesti, õige sõna oleks *vihkav*, mis on kesksõna, kuid see ei oleks sobiv antonüüm sõnale *meeldiv*. Ülejäänud 7K klassi kümme õpilast ei märganud omadussõna *meeldiv*, samas ülesande teises lauses oli toodud välja sõna *ebameeldiv* ja neli õpilast on sellele pakkunud vastandsõnaks *meeldiv*. 7A klassis on pakkunud õiget vastust, *ebameeldiv*, üks õpilane ehk 5% klassi õpilastest. Üks õpilane on kirjutanud *mitte meeldiv* ja kaks õpilast *ei meeldi*, kuid need ei sobi. Samas *mitte meeldiv* on negatiivse tähendusega, mis näitab, et õpilane mõtles õigesti, kuid *meeldiv*-sõna puhul sobib eesliide *eba-*, mitte *mitte*. Suund on õige, kuid vormiliselt eesti keele järgi see on vale. Vene keeles moodustatakse samatüvelisi antonüüme prefiksite abil: *не-*, *без-* (*бес-*), *вне-*; *а-*, *анти-*, *контр-* *jt*. Neist kõige produktiivsem on *не-*. (Antonimy) Õpilased ilmselt teavad, et vene keeles saab moodustada sama tähendusega sõnast antonüümi eitava eesliitega, näiteks *приятный – неприятный*, ja on selle analoogia põhjal kirjutanud eesti keeles *mitte meeldiv*.

Ülejäänud õpilastel ei olnud alla tõmmatud omadussõna ega kirjutatud vastandsõna. Ülesande teises lauses kirjutas *ebameeldiv*-sõnale neli õpilast vastandsõna *meeldiv*. Omadussõnaga *meeldiv* on saanud hakkama ainult üks õpilane tavaklassist.

Õpilased oskasid kirjutada *ebameeldiv*-sõnale antonüümi *meeldiv*, kuid vastupidi *meeldiv*-*ebameeldiv* ei osanud. Võimalik, et suurem osa õpilasi ei suhtunud ülesandesse tõsiselt, kuna see ei olnud neile kohustuslik ja selle eest nad ei saanud hinnet.

Lihtne

Omadussõnale *lihtne* on pakkunud 7K klassis ainult üks õpilane ehk 9% klassi õpilastest vastusevariandiks *raske*, teised õpilased ei tõmmanud joont alla ega kirjutanud antonüümi. *Lihtne* on väga kasutatav sõna ja imelik, et õpilased ei osanud seda märgata. 7A klassis on

sama variandi, *raske*, pakkunud viis õpilast ehk 25% klassi õpilastest ja kahel õpilasel oli joon alla tõmmatud, kuid ei olnud kirjutatud vastandsõna. Teistel õpilastel oli see sõna alla tõmbamata. Seega on omadussõnale *lihtne* antonüümi leides saanud paremini hakkama 7A klass 25% > 7K klass 9%.

Neljanda lause kokkuvõttes on saanud tavaklassi õpilased paremini hakkama kui keelekümbelusklassi õpilased: 7A 15% > 7K 9%.

5. Riidepoes oli müügil kvaliteetne ja odava hinnaga naiselik mantel.

7K klassis ei saanud ülesandega hakkama kuus õpilast ehk 54% klassi õpilastest, neist ühel õpilasel oli joon alla tõmmatud adjektiivile *odav* ja kolmel adjektiivile *kvaliteetne*. 7A klassis ei saanud ülesandega hakkama kolmteist õpilast ehk 65% klassi õpilastest, neist ühel õpilasel oli joon alla tõmmatud kahele omadussõnale: *kvaliteetne* ja *odav*.

Kvaliteetne

Omadussõnale *kvaliteetne* on pakkunud 7K klassis viis õpilast ehk 45% klassi õpilastest vastuse variandiks *ebakvaliteetne*, mis oli ootuspärane antonüüm. Kolm õpilast on tõmmanud joone alla, kuid ei kirjutanud antonüümi. 7A klassis on sama variandi, *ebakvaliteetne*, pakkunud ainult kaks õpilast ehk 10% klassi õpilastest. Ühel õpilasel oli adjektiiv *kvaliteetne* alla joonitud, kuid ta ei kirjutanud antonüümi. *Kvaliteetne*-sõna puhul võib märkida, et see on väga sarnane vene slängis esineva sõnaga *калитетный* (moodustatud ingliskeelsest sõnast *quality*) (Noorte slängi sõnastik). Seega on loogiliselt kerge aru saada, et tegu on omadussõnaga.

Omadussõnale *kvaliteetne* vastandsõna leides on paremini saanud hakkama 7K klassi õpilased. *Halb*-sõna oleks ka õige antonüüm, kuid keegi ei pakkunud sellist varianti. Valesid vastuseid ei olnud pakutud.

Odav

Omadussõnale *odav* on pakkunud 7K klassis kolm õpilast ehk 27% klassi õpilastest vastuse variandiks *kallis*, mis oli ootuspärane õige antonüüm. Üks õpilane on kirjutanud vastandsõnaks *ebaodav*, mis ei ole eesti keele seisukohalt sobiv, kuid õpilane on tahtnud väljendada *odav* eitavat vormi ja valinud selleks eesliite *eba-*, mis väljendab omaduse puudumist. Üks õpilane on kirjutanud ingliskeelse tõlke *cheap*, väljendades sellega omadussõna tähenduse tundmist, kuid mitte pakkudes vastandsõna. 7A klassis on pakkunud vastuse variandiks sõna *kallis* neli õpilast ehk 20% klassi õpilastest ja üks õpilane on tõmmanud joone alla, kuid ei kirjutanud antonüümi. *Odav* on väga kasutatav omadussõna, on üllatav, et õpilased seda ei tea.

Omadussõnale *odav* vastandsõna leides on paremini saanud hakkama 7K klassi õpilased.

Naiselik

Omadussõnale *naiselik* on pakkunud 7K klassis üks õpilane ehk 9% klassi õpilastest õigeks vastuseks *ebanaiselik*. On pakutud ka vastandsõnad nagu *meeslik* ja *meeste*, mis tegelikult ei sobi, kuid on näha, et õpilased on tegelikult mõelnud õigesti, kuid ei osanud päris õiget sõna pakkuda. *Meeslik* on moodustatud nimisõna *mees* nominatiivivormist, kuid õige on moodustada genitiivist *mehe+lik*. *Meeste*-sõna variandi puhul on õpilane pannud nimisõna *mees* mitmuse genitiivi, kuid ei lisanud omadussõnaliidet *-lik*. Need õpilased on õigesti leidnud, et *naiselik* on omadussõna, kuid ei osanud õigesti moodustada vastandsõna. 7A klassis on pakkunud üks õpilane ehk 5% klassi õpilastest vastuseks sõna *mehelik*. Üks õpilane on pakkunud sõna *meeselik*. Siin on näha, et õpilane mõtles õigesti, ta tahtis panna nimisõna *mees* genitiivi ja lisada sellele *lik*-liite. Kahjuks moodustas õpilane sõnast *mees* vale genitiivivormi: *mees* : *meese* on vale, õige on *mees* : *mehe*. Sõna *mehelik* oli kõige ootuspärasem vastus, sest see näitab soo erinevust.

Viienda lause kokkuvõttes on paremini saanud hakkama keelekümbelusklass: 7K 27% > 7A 11,5%.

6. Täna on nii kole ilm.

7K klassis on kõik õpilased pakkunud *kole*-sõnale antonüümi. 7A klassis ei saanud ülesandega hakkama seitse õpilast ehk 35% klassi õpilastest, neist kaks õpilast tõmbasid omadussõnale joone alla.

Kole

Omadussõnale *kole* on pakkunud 7K klassis vastusevariandiks neli õpilast ehk 36% klassi õpilastest sõna *ilus*, kuus õpilast ehk 54% sõna *hea*. Selle lause kontekstis on vastandsõna *hea* sobilik, seega loetakse see õigeks vastuseks. Üks õpilane on pakkunud vastusevariandiks *ebakole*, kuid see sõna ei ole eesti keele reeglite järgi õige. Õpilane on lähtunud sellest, et kui lisada omadussõnale eesliide *eba*-, siis on see vastandsõna. Eespool on mainitud *eba*- liitmispõhimõtteid. 7A klassis on seitse õpilast ehk 35% klassi õpilastest pakkunud vastusevariantideks sõna *ilus*, kaks õpilast ehk 10% sõna *hea*. On pakutud ka teisi variante: *külm*, *soe*, *normaalne*, *paha*, kuid need ei sobi sõna *kole* antonüümideks. Järgnevas tabelis on toodud välja kõik vastuste variandid, sõna kõrval olev number tähendab, mitu õpilast on kirjutanud selle sõna, õiged vastused on kursiivis.

7K	7A
<i>hea</i> - 6	<i>ilus</i> – 7
<i>ilus</i> – 4	<i>hea</i> – 2
ebakole – 1	külm – 1
	soe – 1
	normaalne – 1

	paha – 1

7K klassis küsitlust läbi viies jäi töö autorile meelde, et üks õpilane küsis õpetaja käest sõna *kole* tähendust ja õpetaja andis vihje, et õpilane vaataks aknast välja. Tol päeval oli väga halb ilm, tuuline ja vihmane, see tähendab kole ilm. Töö autor oletab, et võib-olla sellest tuligi vastusevariandiks paljudel 7K klassi õpilastel omadussõnale *kole* antonüüm *hea*. Vene keeles on harilikum kirjeldada positiivset ilma, kui päike paistab, sõnaga *хорошая*, arvatavasti sellepärast õpilased pakkusid antonüümiks omadussõna *hea*.

Kuuenda lause kokkuvõttes on keelekümblusklass saanud paremini hakkama: 7K 90% > 7A 45%.

7. Kuri koer paljastab halva peremehe.

7K klassis ei saanud ülesandega hakkama üks õpilane ehk 9% klassi õpilastest, ta tõmbas sõnale *kuri* joone alla, näidates, et tunneb, et see on omadussõna, kuid ei kirjutanud vastandsõna. 7A klassis ei saanud ülesandega hakkama seitse õpilast ehk 35% klassi õpilastest, neist üks õpilane tõmbas joone alla mõlemale lauses olevale omadussõnale.

Kuri

Omadussõnale *kuri* on pakkunud 7K klassis kolm õpilast ehk 27% klassi õpilastest õigeks vastusevariandiks sõna *tore*, üks õpilane ehk 9% sõna *hea*, kaks õpilast ehk 28% sõna *lahke*, üks õpilane ehk 9% sõna *sõbralik*. Üks õpilane on pakkunud sõna *ebakuri*, kuid seda sõna ei eksisteeri eesti keeles. Õpilane on kasutanud *eba*-eesliidet, kuid nagu eespool oli mainitud, see ei sobi iga omadussõna jaoks. 7A klassis on pakkunud õigeks vastusevariandiks viis õpilast ehk 25% klassi õpilastest sõna *hea*, kaks õpilast ehk 10% sõna *sõbralik*, üks õpilane ehk 5% sõna *lahke*. Üks õpilane on pakkunud vastuseks sõna *rahulik*, kuid see antud omadussõna vastandsõnaks ei sobi. Omadussõnale *kuri* antonüümi leides on saanud paremini hakkama keelekümblusklass: 7K 73% > 7A 40%.

Halb

Omadussõnale *halb* on pakkunud 7K klassis viis õpilast ehk 45% klassi õpilastest vastusevariandiks *hea*, üks õpilane on kirjutanud sõna *parem*, käesoleva töö autor ei pea seda õigeks variandiks, kuna ei oska oletada, kas õpilane teab, et *parem* on omadussõna *hea* keskvoorre või on see õpilase arust eraldi oleva sõna algvorm. 7A klassis on pakkunud seitse õpilast ehk 35% klassi õpilastest vastusevariandiks sõna *hea*. Omadussõnale *halb* vastandsõna leides on saanud paremini hakkama keelekümblusklass.

Seitsmenda lause kokkuvõttes on paremini saanud hakkama keelekümblusklass: 7K 59% > 7A 37,5%.

3.6 Analüüsi kokkuvõte

Testi kokkuvõttes on tulemused sellised, et keelekümblusklassi õigete vastuste keskmine on 39% ja tavaklassi keskmine on 22%. Seega võib järeldada, et keelekümblusklassi õpilaste omadussõnade tundmine ja sobiva antonüümi teadmine on tavaklassi õpilastest parem. Seega pidas paika bakalaureusetöö hüpotees, et keelekümblusklassi õpilased tunnevad paremini omadussõnu ja oskavad tuua rohkem õigeid antonüüme.

Üldkokkuvõttes on tulemused madalad, keelekümblusklassis on saanud ülesandega korralikult hakkama ainult kolmandik ja tavaklassis ainult neljandik klassi õpilastest. Omadussõna on tähtis lause sõnaliik, mis annab lausele rohkem sisu ja värvingut (EKK 2007: 431). Paljud õpilased on leidnud lausest omadussõnu, nad tõmbasid omadussõnale joone alla, kuid ei kirjutanud antonüümi. See näitab seda, et tegelikult õpilane tunneb, mis on omadussõna, kuid ei oska kirjutada sobivat vastandsõna. Võõrkeele õppija puhul näitab see tema sõnavara rikkust. Kui inimesel on väike sõnavara, siis ta ei oska pakkuda konkreetsele sõnale antonüümi. Siinse uurimuse tulemustest on näha, et paljud õpilased tunnevad omadussõnade moodustamise põhimõtteid. Eesliite *eba-* ja pooleesliite *mitte-* abil saab moodustada omadussõna, mis väljendab eitust ehk sõna negatiivset tähendust (EKK 2007: 416). 7K klassis valis üks õpilane just sellise taktika, et lisas igale omadussõnale *eba-*

prefiksi. Kahjuks ei ole eesti keeles selline printsiip sobilik iga sõna jaoks. *tu-* ja *matu-* järelliited märgivad asja puudumist ja oli näha, et mõned õpilased teavad sellest. *tu*-liitelisi omadussõnu tuletatakse noomenitest ja *matu*-liitelisi omadussõnu tuletatakse verbidest. (Kasik 2015: 364–365)

Kokkuvõte

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks oli välja selgitada, kuidas on rakendatud hilise keelekümblyuse programm Pärnu Tammsaare koolis, mis on 2013. aastal liitunud keelekümblyusprogrammiga, ning võrrelda selle kooli 7. hilise keelekümblyus- ja tavaklassi õpilaste omadussõnade tundmist ja antonüümide teadmist. Töös püstitati hüpotees, et keelekümblyusklassi õpilased oskavad paremini leida lausest omadussõnu ja kirjutada omadussõnadele sobivaid antonüüme. Bakalaureusetöö uurimusliku osa jaoks läbi viidud testi analüüsi põhjal selgus, et hüpotees sai oma tõestuse. Tõepoolest olid keelekümblyusklassi õpilaste tulemused kõrgemad kui tavaklassi õpilastel. Testi kokkuvõttes on tulemused sellised, et keelekümblyusklassi õigete vastuste keskmine on 39% ja tavaklassi keskmine on 22%.

Keelekümblyusprogramm loodi 1965. aastal Kanadas Montrealis, et kohalikud ingliskeelsed lapsed valdaksid kõrgtasemel kaht Kanada riigikeelt – prantsuse ja inglise keelt. Kanada keelekümblyusel on kolm mudelit: varane, keskmine ja hiline. Eestis tekkis keelekümblyusprogrammi järele vajadus pärast Eesti taasiseseisvumist, kui selgus, et vene õppekeelega koolide lõpetajad ei valda heal tasemel riigikeelt ja ei ole sellepärast konkurentsivõimelised tööturul. 2000. aastal avati viis varast täielikku keelekümblyuseklassi. Kolm aastat hiljem loodi ka hiline keelekümblyuse mudel. 2016/2017. õppeaasta seisuga on keelekümblyusprogrammidega liitunud 100 õppeasutust, neist 63 lasteaeda ja 37 kooli. Pärnu Tammsaare kool on keelekümblyusprogrammiga liitunud 2013. aastal. Koolis on nii varane kui ka hiline keelekümblyus. Käesolevas töös vaadeldi rohkem hilist keelekümblyust selles koolis. Tuli välja, et hilise keelekümblyuse tunnijaotuses on mõningad erinevused võrreldes kooli koduleheküljel esitatud informatsiooniga. Koduleheküljel on kirjas, et 7. ja 8. klassis on eesti keeles õpetatavate ainete maht 76%, kuid tegelikkuses on see maht väiksem, 7. klassis on 53% ja 8. klassis on 59% õppemahust eesti keeles. 9. klassis peab olema vähemalt 60% õppemahust eesti keeles, kuid kooli tunnijaotusplaanis on esitatud vaid 53%.

Bakalaureusetöö uurimuslikuks osaks oli omadussõnade tundmise testi vastuste analüüs. Test koosnes seitsmest lausest, milles kokku esines 16 omadussõna. Uurimuse informantideks olid Pärnu Tammsaare kooli 7. klassid: 11 õpilast hilise keelekümblyklassist ja 20 õpilast tavaklassist. Analüüs viidi läbi lausete kaupa ja käsitleti igas lauses esinevat omadussõna ning sellele toodud antonüüme eraldi. Iga lause puhul toodi välja, mitu õpilast ei saanud ülesandega hakkama, st ei osanud leida lausest omadussõna või kui omadussõna oli alla joonitud, ei olnud sellele lisatud antonüümi. Analüüsist selgus, et osa õpilasi teab, et eitava tähendusega omadussõnu saab moodustada *eba-* ja *mitte-* eesliidetega. Samas ei sobi see igale sõnale liitmiseks. Üks keelekümblyklassi õpilane oli valinud taktika, mille puhul oli peaaegu igale omadussõnale lisanud *eba-* liite, erandiks oli antonüüm sõnale *valge*, millele õpilane oli pakkunud kaks antonüümi: *must* ja *ebavalge*. *Eba-* ja *mitte-* eesliidetega oli kirjutatud palju vastandsõnu, mis on moodustusviisi järgi võimalikud, kuid sõnastikud neid ei sisalda, näiteks: *ebaaktiivne*, *ebaposiitiivne*, *mitte ilus*, *mitte meeldiv*, *ebaodav*, *ebakole*, *ebakuri*. Samuti olid õpilased loonud selliseid sõnu, mille puhul on arusaadav, mida õpilane on silmas pidanud, kuid moodustusviis oli natuke vale. Näiteks esines vastuste hulgas sõna *rahumatu*, kus õpilane on lisanud *matu-* liite nimisõnale, kuid õige tuletis oleks *tu-* liitega ehk *rahutu*. Sõnale *meeldiv* oli pakutud vastandsõnaks *vihkuv*, mis tegelikult oleks sõnana õige, kui *u* vokaali asemel oleks *a* ehk *vihkav*. Antonüüm *meeslik* oli *naiselik*-sõnale toodud antonüümina üks huvitav tuletis, mis on moodustatud sõnast *mees* nimetavas käändes, õige on moodustada omastavast käändest *mehe* (*gen.*) + *lik*. Kõige raskemaks osutus õpilastele omadussõna *mitmekülgne*. Ainult üks õpilane keelekümblyklassist leidis, et see on omadussõna ja kirjutas sellele vastandsõna *samasugune*, kuid seda ei peetud õigeks, kuna antonüümisõnastik ei anna sellist varianti. Antonüümirikkaimaks sõnaks testis osutus *kuri*, millele oli pakutud neli õiget vastandsõna varianti: *tore*, *hea*, *lahke*, *sõbralik*. Omadussõnale *kole* oli keelekümblyklassis pakkunud kõik õpilased vastusevariante: *hea*, *ilus*, *ebakole*, kokku 10 õpilast kirjutasid õigeid vastuseid 11-st õpilasest (kontrollgrupis oli õigesti vastanud 9 õpilast 20-st). Neljanda lausega, kus olid omadussõnad *rahulik*, *meeldiv* ja *lihtne*, said paremini hakkama tavaklassi

õpilased. Tavaklassi õigete vastuste protsent on 15, keelekümblusklassis aga 7. Testi teises lauses oli omadussõna *ebameeldiv*, millele kirjutasid vastandsõna *meeldiv* keelekümblusklassis neli õpilast ja tavaklassis kuus. Samas neljandas lauses esines omadussõna *meeldiv* ja siin keelekümblusklassist kirjutas vastandsõna *vihkuv* üks õpilane ja tavaklassist kirjutas üks õpilane vastandsõna *ebameeldiv* ja üks õpilane *mitte meeldiv*. See räägib sellest, et õpilased ei näinud otsest vihjet. Üldkokkuvõttes on testi tulemused üsna madalad nii keelekümblusklassis (keskmine 39%) kui ka tavaklassis (keskmine 22%).

Käesolev bakalaureusetöö on autori esimene iseseisev uurimuslik töö hilise keelekümbluse teemal ning töö autor kavatseb edaspidi hilise keelekümbluse temaatika uurimist jätkata.

Kirjandus

Aastaraamat 2000–2001 = Keelekümbluskeskus: esimene aasta;

http://www.innove.ee/UserFiles/%C3%9Cldharidus/Keelek%C3%BCmblus/Aastaraamatud/KEELEKUMBLUS_aastaraamat_2000-2001_EST_RUS.pdf Vaadatud 8.06.2017

Aastaraamat 2016 = Mitmekeelne õppekeskkond – võimaluste paljus. 17 aastat keelekümblust. Koostaja Kai Võlli. SA Innove;

<http://www.innove.ee/UserFiles/%C3%9Cldharidus/Keelek%C3%BCmblus/Aastaraamatud/keelek%C3%BCmblus%20veeb.pdf>. Vaadatud 13.05.2017.

Antonimy; <http://padeji.ru/leksikologiya/antonimy> Vaadatud 8.06.2017

Antonüümisõnastik 1 = Antonüümisõnastik; <http://portaal.eki.ee/dict/antonyymid>
Vaadatud 07.05.2017

Antonüümisõnastik 2 = Slovar antonimov; <http://antonymonline.ru> Vaadatud 07.05.2017

Canadian education system; <http://www.schoolsincanada.com/Canadian-Education-System.cfm>. Vaadatud 13.05.2017.

EKG = Erelt, Mati, Tiiu Erelt, Ülle Viks, Reet Kasik, Helle Metslang, Henno Rajandi, Kristiina Ross, Henn Saari, Kaja Tael, Silvi Vare 1995. Eesti keele grammatika I. Morfoloogia. Sõnamoodustus. Tallinn: Eesti Teaduste Akadeemia Eesti Keele Instituut.

EKK = Erelt, Mati, Tiiu Erelt, Kristiina Ross 2007. Eesti keele käsiraamat. Kolmas, täiendatud trükk. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.

Genesee, Fred 2009. Teise keele kümblusprogrammid. – Maailma kogemus. – Keelekümbluse käsiraamat. Koostanud Peeter Mehisto. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda, 11–29.

Haridusstatistika = Eesti Hariduse Infosüsteem; <http://www.haridussilm.ee/>. Vaadatud 08.04.2017.

Integratsiooni SA = Integratsiooni Sihtasutus; <https://www.integratsioon.ee/est>
Vaadatud 4.06.2017

Kasik, Reet 2015. Sõnamoodustus. Eesti keele varamu I. Tartu Ülikooli Kirjastus.

Keelekümblusprogramm; <http://kke.innove.ee/keelekumblusest/> Vaadatud 13.05.2017

KKE = Keelekümblusprogramm; <http://kke.innove.ee/> . Vaadatud 08.04.2017.

LAK = Lõimitud aine- ja keeleõpe 2010. Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed. Tallinn.

Mehisto, Peeter, Fred Genesee 2015. Building Bilingual Education Systems. Forces, Mechanisms and Counterweights. – Estonia: Laying the Groundwork for Bilingual Education. – Cambridge University Press.

Noorte slängi sõnastik; <http://teenslang.su/> Vaadatud 21.05.2017

Pajusalu, Karl 2014. Essee „Eesti keele rikkusest”; <http://www.ajakiri.ut.ee/artikkel/491>
Vaadatud 20.05.2017

Rannut, Ülle 2005. Keelekeskkonna mõju vene õpilaste eesti keele omandamisele ja integratsioonile Eestis. Analüütiline ülevaade. Tallinn: TLÜ Kirjastus.

Sau-Ek jt = Sau-Ek, Kristiina, Krista Loogma, Vaike Vainu 2011. Hilise keelekümbelse mõju. Uuringu tulemuste aruanne. Tallinna Ülikool, haridusuuringute keskus.

Statistikaamet = Eesti statistikaamet; <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=HT140&ti=%DCLDHARIDUSE+%D5PILASED%2C+KATKESTAJAD+JA+KLASSIKORDAJAD+SOO%2C+ELUKOHA%2C+EMAKEELE>

[%2C+KOOLIASTME++JA+%D5PPEKEELE+J%C4RGI&path=../Database/Eri_valdkondade_statistika/Loimumine/&lang=2](#). Vaadatud 08.04.2017.

Tammsaare kool = Pärnu Tammsaare kool; <http://tammsaarekool.parnu.ee/>. Vaadatud 08.04.2017.

Tunnijaotusplaan = Tunnijaotusplaan, hiline keelekümbel;
http://tammsaarekool.parnu.ee/wp-content/uploads/2015/11/tunnijaotusplaan_hiline-kk.pdf
Vaadatud 6.06.2017

Õim, Asta 1995. Antonüümisõnastik. Tallinn: Keele ja Kirjanduse Instituut;
<http://www.eki.ee/dict/antonyymid/>

Знание прилагательных среди учеников 7 классов Пярнуской Таммсааре школы. Резюме

Языковое погружение – это один из способов двуязычного обучения. Программа языкового погружения была создана для того, чтобы дети одновременно изучали как родной язык, так и иностранный. Данная программа была впервые применена в Канаде в 1965 году для англоязычных детей, чтобы они владели на высшем уровне двумя государственными языками: английским и французским. В Эстонии возникли предпосылки для разработки данной программы в связи с тем, что русскоязычные выпускники школ не владели на должном уровне государственным языком и в связи с этим были не конкурентоспособны на рынке труда. Первые классы раннего языкового погружения открыли в 2000 году. Классы с поздним погружением открыли спустя три года. На момент 2016/17 учебного года к программе языкового погружения присоединилось 100 учебных заведений, из них 63 детских сада и 37 школ.

Данная бакалаврская работа рассматривает подробно одну из школ, которая в 2013 году присоединилась к программе языкового погружения. Также среди учеников 7 классов данной школы был проведен опрос на знание прилагательных в эстонском языке. В опросе участвовало 11 учеников позднего погружения и контрольной группой были 20 учеников из параллельного класса с русским языком погружения. Ученики 7 класса в позднем погружении изучают большую часть предметов на эстонском языке. Недельная нагрузка в 7 классах 30 часов, из них 16 часов ученики языкового погружения изучают на эстонском языке, в то время как в параллельном классе только 5 часов предметов на эстонском языке – 4 часа эстонский язык и 1 час музыка.

Данная работа состоит из трех глав. В первой главе рассказывается о языковом погружении в Канаде, так как канадская программа была самой первой и другие

государства в том числе, и Эстония брали пример с канадского языкового погружения. Вторая глава рассматривает языковое погружение в Эстонии. В данной главе также рассматривается языковое погружение в Пярнуской Таммсааре школе.

Третья глава состоит из сделанного исследования, то есть из описания теста, информантов и анализа теста. В связи с тем, что ученики в языковом погружении проводят больше времени в среде эстонского языка, была выдвинута гипотеза, что ученики из класса языкового погружения знают больше прилагательных и могут подобрать словам более правильные антонимы. В ходе анализа выяснилось, что гипотеза подтвердилась. Общий результат теста в классе с языковым погружением был 39%, в то время как в обычном классе было только 22%.

Lisa

Omadussõnade tundmise test

Klass:

Sugu: poiss/tüdruk

Kas õpite eesti keelt veel kuskil peale kooli eesti keele tundide: jah/ei

Kodus kasutatavad keeled:

Leia lausetest omadussõnad ja kirjuta nendele vastandtäheendusega sõna (antonüüm).

Näide: Õues on soe. Soe - külm

1. Nii suve- kui ka talvehooajal pakub Tartumaa puhkajatele mitmekülseid võimalusi aktiivseks puhkuseks. (<http://www.visittartu.com/et/aktiivne-puhkus/>)
2. Mõnikord on raske positiivseks jääda kui keegi teine pingutab selle nimel, et võimalikult ebameeldiv olla. (<http://enesetunne.ee/noor/kiusamine/kuidas-kiusamisega-toime-tulla/sa-void-proovida-jargmiseid-votteid/ole-positiivne/>)
3. Ago leidis kord tänavalt ilusa valge peaga noa. (<http://www.miksike.net/documents/main/4klass/eestikeel/137.htm>)
4. Beagle'id (koera nimetus/tõug) on rahulikud ja meeldivad loomad, kellega on lihtne koos elada. (<http://lemmikloom.delfi.ee/koer/beagle?id=72358481>)
5. Müügis on kvaliteetne ja odava hinnaga naiselik mantel. (<http://glamwear.eu/pood/uleroivad/kvaliteetne-stiilse-valimusega-naiselik-villane-mantel-2/>)
6. Täna on nii kole ilm. (http://www.dago-band.ee/sisu/images/stories/tekstid/plaan_delta/05_minu_eesti.html)
7. Kuri koer paljastab halva peremehe. (<http://koeragakooli.ee/soovitan/kuri-koer-paljastab-halva-peremehe/>)

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Elina Vinter

(sünnikuupäev: 27.12.1995)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

„Eesti keele omadussõnade tundmine Pärnu Tammsaare kooli 7. keelekümbelus- ja tavaklassi õpilastel”,

mille juhendaja on Raili Pool,

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus 19.06.2017